

Afvalhuwelijk

Ach, een gelukkig huwelijk was het niet, t viel òf, zoals ze dat in hun eigen taal zeiden. Het was een afvalhuwelijk getrouwd in gemeenschap van groen en grijs. Grijs, uiterst neutraal, dat was-ie geworden. Wilde geen kleur bekennen, grijs, kleurloos. Tja en daar tegenover stond het groene. Jonger, zomers, gevoelig maar bij de minste kwetsing dichtklappen van het deksel, op zichzelf naar binnen gericht. Dat ging niet samen. Ze zeiden: wij gaan scheiden....

Dan de mensen van de straat die gebruik van hen maakten: de bakken. Ze gooiden er van alles in. Bij elkaar, over de spreekwoordelijke schutting smeten ze het vuil van het eigen huiselijke leven. Vermenging van adressen in één container. Zo zagen de grijze bakken laatst een jongeman, bij een buuf met een zaag. Een enge gedachte in die immer vredige straat. Achter een angstvallig piepende deur naar een achteringang van een woning stond een bank. rijkelijk voorzien van stof tot nadenken. Aan de poten was eertijds al gezaagd. De voering oogde vaal en was het ook, verscheurd door het krabben van een kat. Veren, ze sprongen uit een kussen, waarbij de romantiek aan de grond zat. Vergaan, aftands en afgeleefd. Het maakte een trieste indruk. Doordrongen van regenwater nat. Een schaar, bruut geweld, vernieling, hij was verknipt bezig. Geheel in lijn met die andere bank waar het vaste salaris van de subtop met 20% is verhoogd ter compensatie van het bonusplafond dat in ons land 'te laag' hangt. Er wellen woorden van woede in me waar geen woord ABN bij zit op de bank waar ik geen spaan van heel laat. Maar tòch had het iets moois. Al was het niet veel meer, op de gewezen tweezitter werd lief en leed besproken in stille vergankelijkheid. De bank -aanjager van de crisis- wordt eerlijk over de bewoners gedeeld en verdeeld over een aantal grijze, sombere plastic gevaarten op twee wielen van beweeglijkheid. Een deksel kwakt open, volop ruimte gevend, volgestort en meteen weer gesloten. Niet de mooie dingen, waar je trots op bent, maar juist datgene wat je met een gesloten deksel langs de straat zet, de puinzooi van het leven wordt gedeeld.

De mensen leven er overwegend gelukkig, in dat straatje in Middelstum, vernoemd naar de gebroeders Hemony, carillonmakers die van klok en klepel wisten en dat goten in een klank dat zijn weerklank niet kent in zuiverheid. Ze wisten waar Abraham de mosterd haalt: in een gemeente verderop: de Marne, waar diftar reeds ingevoerd is. Naast een vastrecht betalen de burgers en buitenlui daar per klike-aabieding. Een stukje minder sociaal, ieder voor zich, eigen bak eerst. In gedachten zie ik een volvette vijftiger staande in een bak met een brede kraag schuimend vuil dat tot aan de rand van de container staat. Hij staat zijn overgewicht aan te stampen om er nog meer in te krijgen en trekt er een bezweet rechts gezicht bij: 'vol is vol'. Periodiek krijgt hij geheel automatisch een kille nota in de bus met daarop het aantal kilo's waaruit zijn huishouden bestaat, en waarin staat of hij t.o.v. het gemiddelde meer- of minder afvallig is. Diftar: we moeten het in onze straat niet willen met elkaar. Diftar naar de huidige één- of meerpersoonshuishouden gedifferentieerd, is mij genoeg gescheiden, toch?

Maar ook hier in de gemeente Loppersum wordt nieuw beleid ontwikkeld. Onze containers worden gewisseld voor nieuwe exemplaren. Ze lijken een stukje fragieler, breekbaarder, op de stoere kraag na. Uiterst sympathiek is dat de bakken vanaf heden per paartje kan worden gelegegd in de vrachtauto die zich voortbeweegt op het veel milieuvriendelijker gas-to-liquid. Het duo-legen scheelt al gauw een kwart van de tijd.

Nauwlettend volg ik de landelijke diftarperikelen. 40% van de gemeenten is inmiddels over op betalen per kilo of klikolediging en deze diftargedachte is groeiende. Ik ben er op tegen, maar schrijf dit meer en meer in potlood naarmate ik er meer over lees. Mijn reactie wordt milder. Lees o.a. een 'Verkenning van kansen en (neven)effecten van tariefdifferentiatie in de Hoeksche Waard'. Uit bijna elk rapport blijkt dat na diftarisering er minder wordt aangeboden en meer wordt gescheiden.... met als kritiekpunt wapperend zwerfafval als kind van de rekening. Maar deze alimentatie -een logisch gevolg van de scheiding- wordt collectief omgeslagen in het financiële plaatje. Per saldo is diftarisering goedkoper. Zelf mag ik graag een stukje wandelen of hardlopen. Vaak kom ik dan met handen vol leeggedronken blikjes terug. Energiedrank die niet werkt omdat het de jeugd geen energie genoeg geeft om een prullenbak te zoeken. Soms zijn er jeugdige uitzonderingen, waar ik intens gelukkig van kan worden. Zag laatst –wandeland met de hond van de buurman- bij het water aan de rand van het dorp een ruzzak met daarin een schattig broodtrommeltje. Met vaste stift en dito hand was er een naam op geschreven. De jeugd was gaan zwemmen, het afval keurig in het trommeltje achterlatend, als stille getuige van een opgeruimde opvoeding. Afval scheiden en rapen van de straat: er zal in mijn en andere containers altijd ruimte blijven waar zwerfvuil opgevangen wordt onder een deksel van geborgenheid, ook al wordt dat 'afgestraft' met een extra lediging later. De schoonheid van een land laat zich zien in de afwezigheid van afval van mensen.

Afval willen we binnen de perken houden, maar als het om de gemeenteperkjes gaat, dan juist niet, dan moet het eruit. We willen meer groen op straat, terwijl we zien dat tuinen wreed worden gestenigd, het wenende hemelwater kan niet absorberen in beton en concentreert zich tot het afvoerputje zichzelf verzuipt. Dat brengt weer extra kosten met zich mede die uit de collectieve gelden worden opgehoest. Zie meer en meer grint, tegels en ander ontsierend spul. Bij het passeren van een 'tuinmonument' bekruipt me regelmatig de gedachte: 'wie ligt hier begraven?' Mijn hersenspinsels vormen een spagaat die mijn gebrek aan lenigheid ver te boven gaat. In de participatiesamenleving willen we bijvoorbeeld meer perkjes laten adopteren, waardoor meer afval in particuliere groene bakken verdwijnt, nu nog zonder rekening.... Gelukkig is dit groen composteerbaar in eigen tuin, waardoor afval tot voeding wordt.

Het enige wat zo lastig composteert zijn de gedragingen van mensen. En ik mijmer even terug naar een zin eerder in dit schrijven. 'De schoonheid van een land laat zich zien in de afwezigheid van afval van mensen'. Ik zet de container op de rand van de stoep, verdwijn beschamend in een zak en prevel de woorden van Henk Spaan: "Vuilnisman, mag deze zak ook mee?"

